

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MUNINN

Nr. 2

15. September 1937

2. Aargang

Dagen og Vejen.

I et tidligere Nr. af MUNINN skriver Merete Granzow: „Kristendommens Aand maa være den herskende paa alle Omraader, politiske, økonomiske, sociale - -“ og lidt længere fremme: „Vi maa blive nationale, vi maa føle os som en Helhed, saa at alle Klassekampe og Partistridigheder kan afløses af Fællesskabsfølelse og Tjenersind“. Altsaa i Fremtidens Politik skal Kristendom og Nationalfølelse være Grundlaget for vort Lands Styre. Det skal være ud fra disse saa dybt personlige Følelser alle Landets Borgere skal styres! En saadan Politik vil ikke være logisk bestemt ud fra visse Grundanskuelser, som Landets Borgere kan tage Stilling til, for eller imod, men den kan kun praktiseres, hvor en enkelt Mand har Magten og styrer som hans Følelser, Samvittighed og andre Hensyn maatte bestemme. Det er den Styreform, der i almindelig Sprogbrug kaldes Diktatur. For at Diktatoren, Føreren, Lederen, eller hvad man nu vil kalde ham, hvis Følelser skal være Landets Lov, kan bevare sin Autoritet, maa Folket i Hovedsagen være opfyldt af samme Følelser som ham. Eller sagt paa en anden Maade: Statsmagten er afhængig af, om Borgerne

har visse personlige Følelser eller ej. Statens Opgave maa da blive at give hver enkelt en bestemt aandelig Indstilling. Til dette Formaal haves jo diverse Midler, der vil være velkendt fra Historien og Nutidens Diktaturstater. Man maa altsaa gøre sig klart, at en Sammenblanding af Moral, Religion og praktisk Politik uvægerligt vil føre til Diktatur.

Men nu Tidens store Problemer, maa og skal de ikke løses? Jo, absolut! men man skal ikke marchere frem i bred Front under Salmers og Nationalsanges Brus samtidig med, at man sysler med praktisk Politik; det vil i Hovedsagen sige med økonomiske Problemer. Denne March vil som ovenfor vist føre til den Ørken, hvor aandelig og politisk Frihed er udelukket.

Vil man undgaa dette, maa der gaas frem paa to Fronter; en politisk (økonomisk) og en folkelig. Offensiven indledes paa den først nævnte Front. En og anden vil maa-ske mene det modsatte i Henhold til den Merete Granzow'ske Sætning: „Som man tænker, saa handler man.“ Men hvordan tænker man? For en væsentlig Del saaledes som de ydre Kaar bestemmer det. Kan man da forlange, at en arbejdsløs eller en

Bøger - Fyldepenne - Skolemateriale

samme Priser ved Rate.
Lad os aabne Dem en Konto.

Erhardt Sørensens Boghandel, Søndergade 9.

Telefon 1.

Statens pædagogiske Studiebureau
København

Husmand som glødende Patriot skal deltage f. Eks. i den sønderjydske Grænsekamp? De har saa sandelig nok at gøre med deres eget. Og er det ikke forstaaeligt, at sønderjydske Bønders Kærlighed til Danmark kølnes betydeligt under deres fortvivlede Kamp for at bevare deres Hjem, alt imens deres Kolleger hinsides Grænsen vinder frem i Velstand og Anseelse.

De to betydeligste Opgaver, 1. Front stilles over for, er Arbejdsløsheden og Bondestandens fortvivlede Kaar. Dette er ikke isolerede Opgaver. De er nøje knyttet sammen. Det er i Virkeligheden saadan, at den første for en væsentlig Del er betinget af den anden. Det er Problemer, der ikke kan løses, uden at andre Erhvervsgrupper berøres heraf; det gælder først og fremmest Industrien. Man kan have sin Tvivl om, at den nuværende Regering, der mere føler sig som et Udtryk for Fagforeningernes politiske Magt end som Danmarks ansvarlige Regering, kan løse disse Problemer. Maaske dog den haarde Virkelighed vil tvinge Magthaverne til at skære Hul paa Bylden - omend det gør ondt. Der maa handles, og der maa handles nu, om ikke for andet, saa for Demokratiets Skyld. Det er i Modgangstider, et politisk System skal vise sin Styrelse.

Alt imens de økonomiske Foranstaltninger skrider frem, vilde det være ønskeligt, om den anden Front, den folkelige, gjorde sig rede til at løse de kulturelle Opgaver. Det gælder her først og fremmest om at skabe faste, aandelige Værdier, der kan danne Bund i det kaotiske Hav af alle mulige Bevægelser og Modbevægelser, som Nutidens Ungdom vader rundt i, uden at have en hjælpende Haand til at vise Vej frem til det, der er værd at leve paa. Ungdommen er hvirvlet ind i Tidens Malmstrøm, hvor

der skubbes og puffes, skydes frem og rykkes tilbage i en Uendelighed.

Dette maa høre op. Der maa gøres et stort Arbejde for en folkelig Vækkelse. Højskolen, der før gik i Spidsen for dette Arbejde, synes i Nutiden at have mistet den faste Grund under Fødderne. Der maa ske en Fornyelse. Der maa komme levende Mennesker, der kan give Ungdommen Tro og Haab.

Ja, der findes store Opgaver, Opgaver, som man nu og da tvivler paa kan løses. Dog, lad os haabe, det maa ske. Lad os haabe, at Friheden endnu en Gang vil rive sig løs af sine snærende Lænker for at danne det Grundlag, der skal være det nye Danmark, Ungdommens Danmark, vort Danmark. Paa Frihedens Grund skal Danmark bygge sin Fremtid!

Thomas Bolvig.

Virkelighedens Undergang.

I sit Værk „Vor Tids Kulturhistorie“ forsøger Egon Friedell at give en Løsning paa det, vi oplever i Dag, idet han skildrer det saameget omdisputerede Nytidens Menneskes Historie fra dets Opstaaen og til nu, som han regner for dets Undergang. Det er et Værk, som maa anbefales enhver at læse, der interesserer sig for Tidens brændende Spørgsmaal.

Dette skal blot være et svagt Forsøg paa at gengive hans Sammenligning mellem Middelalderens Undergang og den Tidsalders Undergang, som han mener vi oplever i Dag. Friedell henregner det moderne Menneskes Opstaaen til Sortedødens Aar 1348. 1348 var et Sygdommens Aar, som var opfyldt af Krig, Lovløshed o. s. v., alt-

BESØG

Ice-Cream-Bar'en

VESTERGADE 16 - TLF. 468

ALTID GODE FOR-
FRISKNINGER
OG BILLIGSTE
PRISER

De køber
de smukkeste
Blomster

hos

N. P. BECH
Vestergade 29

Telf. 309

Medlem af E. B.

saa ikke ganske ulig vor Tid. I dette Tidsrum skabtes den nye Kulturepoke, thi Sygdom er skabende. Sygdommen er Menneskets naturlige Levetilstand, Sundhed er blot en Stofskiftesygdom, lyder Friedells paradoksale Sætning. Friedell er i det hele taget meget paradoksal. I sin Historieopfattelse er han i Opposition til de gældende Regler derfor. Historieskrivningens Væsen er moralsk og kunstnerisk og derfor ikke videnskabeligt. Denne Opfattelse er noget af det interessanteste af Værket, fordi han derigennem fornægter og foragter de Metoder, man ellers er kendt med. En Videnskabsmand kan ikke skrive Historie, det kan kun en Kunstner og Dilettant, fordi et saadant Menneske har den Indlevelsessevne der kræves. Han hævder, at Objektivitet er umulig, fordi man altid vil bedømme Menneskene. Det er heller ikke den objektive Viden, der har noget at betyde, men blot Mennesket bag Værket, den kunstneriske Personlighed, og han henviser til Herodot, Winckelmann, Carlyle o. m. a. Historien er de forgangne Tiders Filosofi, og i Stedet for at skrive et historisk Værk kunde man skrive en Filosofiens Historie, thi hver Tids Filosofi er det klare, koncentrerede Udtryk for netop denne Tid. Tankelivet, det aandelige Liv, Religionen er det primære, og alt andet følger deraf. Økonomien ligger lavest, ja er kun en Biting, et nødvendigt Onde, som ingen Indflydelse har paa de dybeste Kulturformer som Religion, Kunst og Filosofi. Øverst ligger Religionen; thi Religionen udtrykker Forholdet mellem Gud og Mennesket, og alle Kulturfænomener maa ses under dette Forhold.

Ligesom Slagordet ved Middelalderens Udgang var: „Der findes ingen Universalier“, saaledes er Slagordet i Dag: „Der fin-

des ingen Realiteter“. Middelalderens Formel eller Ligning var: Universalia sunt realia. Da denne Formel blev brudt, gik Middelalderen under. I Stedet kom Nominalismen, der gjorde Universalierne til Forstandsbegreber, noget man blot jonglerede med. I Middelalderen var alt helt, fuldstændigt. Mennesket var helt, men saa opstaar det spaltede Menneske, Stedet, hvor to Modsætninger mødes, coincidentia oppositorum (Nicolaus Cusanns, Jacob Böhme). I Middelalderen var Verden en Trossag og ikke et Undersøgelsesobjekt. Verden var negativ og det store Spørgsmaal var, hvorledes man kunde tilfredsstille Gud, nu blev Spørgsmaalet, hvorledes Menneskets Stilling var i Forhold til Verden. Saaledes som Kopernicus væltede det gamle Verdensbillede, saaledes vælter i Dag Einstein det nuværende Verdensbillede med sin Relativitetsteori. Der er blot den Forskel, at medens Mennesket den Gang blev et Sandkorn i Universet og dog samtidig dets Behersker gennem dets Magt til at paalægge Universet dets Love, saa bliver det i Dag stillet udenfor. Universet er noget endeligt, men uforstaaeligt. Det unddrager sig fuldstændigt den nuværende Videnskabs Rækkemidler. I et Par Tusind Aar har vi lært Euclids Geometri, nu skærer parallelle Linier hinan-

HUSK

Johan Jaedes

Afdeling for

Sportsartikler!

Vi danser og gør Gymnastik

HOS **KAREN MUNK**

Sæsonen begynder Torsdag d. 16. Sept.
Forlang Program hos Byens Boghandlere

den. Det, man har regnet for den mest haandgribelige Realitet, viser sig nu at være uvirkelig. Ikke blot i Fysikken, men ogsaa i Kunsten viser Uvirkeligheden sig. Der gives kun Ismer, Ekspressionisme, Surrealisme, Futurisme o. s. v., og de er alle golde. Dramaet opløses og bliver til Kæmpeshows. Der gives ingen Mennesker mere, blot Apparater og Automater ifølge den nyeste russiske og amerikanske Fysiologi. Tankelivet, Vilje og Bevidsthed er Udslag af mekaniske og kemiske Principper. Friedell siger derom: „Hvis det er den almindelige Troesbenedelse, betyder det blot, at to Kæmpefolk er blevet sindsyge baade paa den vestlige og østlige Halvkugle.

Den virkelige Realitet viser sig at være det irreal, det irrationale. De Mænd, der er blevet spottet som sindsyge, overspændte Mennesker, som de store Mystikere, havde i Virkeligheden mere Realitet end alle lærde, rationalistiske Universitetsprofessorer og Videnskabsmænd tilsammen har det i Dag. Den eneste Virkelighed er Aand. Det eneste reale er „das Ding an sich“. Dette viser de nye Videnskaber, som foragtes af den paa Højsædet siddende rationalistiske Videnskab. F. Eks. Metapsykologi og Psykoanalysen. Friedell kalder Psykoanalysen for et Irrationalismens System, dokumenteret med Rationalismens Metoder, en Trancendentisme, skabt af en yderliggaaende Positivisme. Det maa ikke forstaas saaledes, at Friedell er Psykoanalytiker, han benytter det kun som et af Tidens Tegn. Han vil blot vise, at den eksperimentelle Psykologi og den eksperimentelle Fysik naar det samme Resultat. Freuds „det“ og Kants „das Ding an sich“ er det samme. Han slutter med at sige: „Det“ er „das Ding an sich“, „Det“ er ikke i Tiden, ikke i Rummet, er heller ikke

underkastet noget fysiologisk eller fysikalsk Aarsagsforhold. „Det“ eller „das Ding an sich“ er den eneste Realitet, netop fordi den aldrig viser sig „i Virkeligheden“ og aldrig formaar at vise sig. Den eksperimentelle Psykologi og den eksperimentelle Fysik naar samme Resultat. Sjælen befinder sig over Virkeligheden, Materien under. Men samtidig øjner vi en svag Lysstribe fra den anden Side. Næste Kapitel i Europas Kulturhistorie vil være Historien om dette Lys.

Victor Andreassen.

Arne Sørensen.

Tirsdag den 7. ds. holdt Arne Sørensen et Foredrag paa Højskolehotellet. Der var mødt ualmindelig mange Mennesker, der kom i Forventning om at høre noget epokegørende, men de gik alle skuffede bort, for Mage til Vaas og Sludder har man sjælden hørt.

Arne Sørensen har som bekendt dannet sit eget politiske Parti nu, »Dansk Samling«, og hvad der er ganske naturligt, søger han nu gennem Foredrag og Møder at kapre Medlemmer til sit Parti. Men fortsætter han med samme Slags Foredrag som her, er Partiet paa Forhaand dødsdømt.

Man kom selvfølgelig til Mødet for at

„OMEGA“ og
„TISSOT“

Urene køber De hos
LAURS BAK

VI ER KØBER

► til alt i brugte Bøger ◀

ANTIQUARIAT

AUG. KAA - Nygade 8

TH. LANGS SKOLES

EMBLEMER

FAAS HOS

GODTFRED BRØCHNER

SØNDERG 10 GULDSMED TELEFON 8

SILKEBORG

høre, hvilke Ideer Partiet havde med Hensyn til Fremtiden. Hvis dette Parti virkelig kunde byde os noget bedre end de bestaaende Partier, var det jo kun naturligt at støtte det. Man fik rigtignok ogsaa at vide, at Partiet var dannet og at det helst skulde blive saa stort som muligt; men paa hvilket Grundlag det skulde arbejde, var ganske umuligt at faa konstateret. Den gode Arne Sørensen maa dog ikke tro, han faar os til at støtte et planløst Parti. Det kan være rigtig nok, at det ikke er godt at lægge en Plan, der aldrig kan realiseres. Men for at føre noget ud i Praksis, er det dog nødvendigt først at have en Slagplan for det. Denne vil eller kan Arne Sørensen ikke give os, og derfor undrer det mig, at han er saa stor Optimist, at han tror hans Parti har nogen Fremtid for sig. De Deltagere, der var til Mødet, skal i hvert Fald nok holde sig saa langt paa Afstand af Partiet som muligt.

Bent Jørgensen,
III G. m.

En Aften

kommer vi drivende henad Gaden uden at vide, hvorfor vi gaar, eller hvorhen vi kommer. Alle Mennesker kender de Øjeblikke, hvor man kun ønsker at finde et tidsihjelslaende Middel. Denne Tilstand befinder vi os i. Biografen lokker med Plakater og Superlativer; som efter stiltiende Overenskomst haler vi den sidste Krone op af Lommen, gaar ind og synker ned, i Tankerne bliver de ubekvemme Baase til dybe Lænestole. Hvorfor gaar vi ind? For at slaa en Time ihjel, for at blive ført væk fra Hverdagens graa Mennesker og graa Tanker. Det lille Ord »graa« er nu en Gang blevet

Betegnelsen for alt, hvad der er trist og kedeligt, og her er der aldrig kedeligt. Her kan man ikke alene være Tilskuer, men ogsaa Deltager i det, der foregaar paa det hvide Lærred. En Film er et Patentmiddel mod Graahed for den, der har gjort sig til en Vane at være Fimskritiker, ikke i Ordets almindelige Forstand, men forstaaet saaledes, at man ophøjer sig selv til at være højeste Myndighed i Afgørelsen, om en Film er »god« eller »daarlig«. Deri ligger den sande Fornøjelse i at se den.

Nogle Mennesker forlanger af en Film, at den skal kunne give dem »et varigt Minde« eller saadan noget. Det er den Slags Mennesker, der altid efter et Foredrag eller en Film vil »have noget med sig hjem«. Det er et forstokket Synspunkt. En Film kan udmærket være god, selv om den er glemt i samme Øjeblik, det sidste Billede er døet hen.

Den Film, vi i Aften er dumpet ind til, er dansk. Ordet »dansk Film« plejer at lede Tanken hen paa noget, man næppe kan være bekendt at tale højt om. De fleste Mennesker tør vist ikke sige, at de synes, at en dansk Film er »god«, allermindst hvis den i Forvejen i Pressen er blevet daarligt omtalt. Danske Filmsproducenter har heller ikke hidtil formaaet at svinge sig højt. Men

Cigarer

Cigaretter

og Piber

N. P. Nielsen, Søndergade 18.

FOTO

ØSTERGADE 2

TELF. 1112

SILKEBORG

London Herre Magasin
Silkeborg

Specialitet:

Smart Konfektion

de har simpelthen ikke Råd til det. Det store Publikum ønsker at se noget »sjovt«, og hvis man forsøgte at komme med en »stor Film«, vilde det bringe et dundrende Underskud. Derfor maa man indse, at andet end »underholdende« Films kan ikke fremstilles i Danmark.

Da min Kammerat og jeg sidder her og venter paa, at Forestillingen skal begynde, er det med den Forvisning, at Handlingen bliver lig de andre. Det vil sige, at der er to, som ikke maa faa hinanden. Karen Jønsson er sød, og han hedder Lau, men har ingen Penge. Alt er haabløst, det trækker op til Selvmord. Selv ikke den rare Ven, Arthur Jensen, kan hjælpe. Han forlader dem i det sorteste Humør, falder ned ad Trapperne og vælter en ældre Herre, der viser sig at være den rige Onkel, Ib Schønberg, der kommer hjem fra Amerika med alle Lommerne fulde af Pengesedler. Han hjælper de to, og til sidst synger hun:

„Vi har det nu godt i Fred og Ro,
og aah, hvor vi elsker hinanden, vi to.“

For en Gangs Skyld viser det sig, at de gamle kedelige Personer ikke spiller med. Til Gengæld tyder Filmen „Marie, Mille og mig“ paa, at vi bør være forberedt paa det værste. Men allerede Melodierne er lovende, det er ikke Victor Cornelius's hjerteskrærende, klagende Tangoer. Efterhaanden som Billederne kommer og forsvinder, bliver man mere og mere glædeligt overrasket. Vi har nok noget at indvende, da vi diskuterer den lidt i Pausen, men den er da allerede nu oppe paa mindst 75 Øre, og der har været mange, der paa dette Tidspunkt kun var naaet til 25. Da det hele er Slut, har Filmen sat foreløbig dansk Rekord med næsten halvanden Krone. Det var en flot Præstation, men den kan forbedres.

Det var vi i hvert Fald enige om, da vi forlod Biografen og gik hjem til de Lektier, det som sædvanligt var blevet for sent at læse.

Fra Skolen.

Da Horsens Statsskole desværre har meldt Afbud, bliver Fodboldkampen udsat til Lørdag den 2. Oktober. Nærmere Program for Festen vil senere blive bekendtgjort.

Redaktionen har vedtaget at indsætte E. Bach, II G., som fremtidig Kasserer og Akkvisitør for MUNINN.

Næste Diskussionsmøde i Huginn afholdes omkring den 24. i denne Måned.

Næste Nummer

udkommer Fredag den 1. Oktober.

Bidrag til næste Nummer

modtages til Fredag den 24. September.

Udgivet af Gymnasieforeningen »HUGINN«
Ansvarshavende Redaktør:
Erling Mortensen, Tlf. 712, 18-19. Aahavevej 18.
Kasserer: Bent Jørgensen, Tlf. 346, 17-18.
Tryk: J. Ernsten, Søndergade 2, Silkeborg.

Emil Lisbergs

Damefrisørsalon

Østergade 2

anbefales!

Telefon

1031

RADIO

GRAMMOFONER - PLADER?

SAA

Svend Frederiksen,
Vestergade 24, Silkeborg

Tlf. 47.

Portrættet,

der har Værdi som
Gave, faas hos

Atelier Johs. Jensen,
Vestergade 37, Silkeborg,

Tlf. 856.